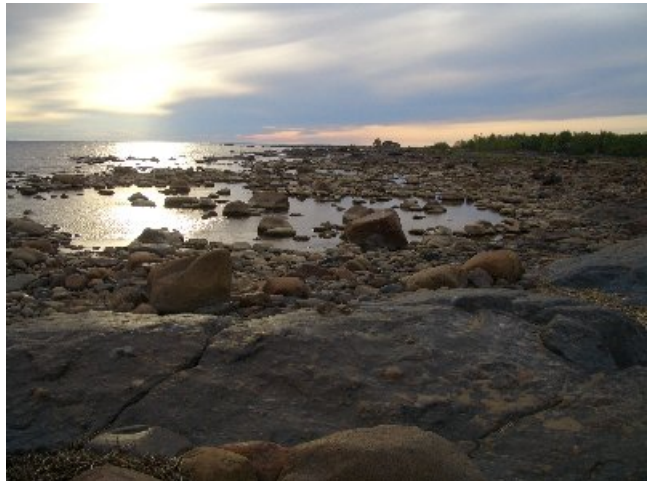

Pro Hanhikivi ry
Laitatie 14
86110 PARHALAHTI
pro.hanhikivi@omanetti.fi

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus
PL 124,
90101 OULU
kirjaamo.ppo@ymparisto.fi

tiedoksi:
Rajakiiri Oy, Tomi Mäkipelto
tomi.makipelto@rajakiiri.fi

Ramboll Finland Oy, Hannu Tikkanen
hannu.tikkanen@ramboll.fi

Pro Hanhikivi ry kiinnittää huomiota lausunnossaan pääasiassa vain Hanhikiven alueelle kohdistuviin vaikutuksiin, koska yhdistyksen toimintaperiaate ja säännöt määrittelevät, että yhdistyksen tarkoituksena on säilyttää Hanhikiven alue ydinvoimalaitoksesta vapaana alueena ja varmistaa sen käyttö edelleen kuntalaisten, kyläläisten ja mökkiläisten vapaa-ajanvietto- ja virkistysalueena. Lisäksi yhdistyksen jäsenistöllä on alueesta paikallistuntemusta, sekä monen alan asiantuntemusta.

Pro Hanhikivi ry on jo aiemmin ydinvoimalaitoshankkeen YVA-palautteessa ottanut kantaa ydinvoimalaitoksen sähkölinjojen linjaukseen ja niistä aiheutuviin haittoihin. Tuulipuiston YVA-ohjelmassa linjausvaihtoehto (RVE2) on merkitty Hanhikiven niemen alueelle, jota koskee kannanotto:

Hanhikivi on valtakunnallisesti ja kansainvälisesti tärkeä muuttolintujen kauttakulku- ja levähdyspaikka, jota kautta mm. kymmenet tuhannet Fennoskandian pohjois-osien hanhet ja joutsenet muuttavat. Massiiviset sähkölinjat muodostavat tappavan esteen muuttolinnuille, etenkin hanhille ja joutsenille, joiden säännöllinen lentoreitti suuntautuu niemen yli ja jotka lentoratansa (nousu ja lasku) vuoksi eivät ehdi nousta riittävän korkealle. Muutenkin sähkölinjat aiheuttavat magneettikentillään vakavaa haittaa pesimälinnustolle ja kaikelle muulle eliöstölle.

Maakuntakaavaluonnosta koskevassa lausunnossa Pro Hanhikivi on huomauttanut myös niemen alueen läpi vedettäviksi suunnitelluista sähkölinjoista seuraavaa:

Fingrid Oy:n selvityksestä ei suoraan ilmene kuinka laajan alueen linjat lopulta veisivät. Joka tapauksessa historiallisia paikkoja, joita ei ole inventoitu, on jäämässä linjojen ja teiden alle Parhalahdella Hanhikiven alueella. Voimajohtojen linjaus ja niiden vaikutusten arviointi on jäänyt vähälle huomiolle. Maanomistajat lähikunnissa ovat ilmeisen tietämättömiä suunnitelluista ratkaisuista.

Kaavaluonnoksessa kerrotaan että: "Lintujen muuttoreitille poikkisuuntaiset ja alueen matalan puuston yläpuolelle ulottuvat voimajohdot aiheuttavat törmäysriskin. Asiaan on kuitenkin mahdollista vaikuttaa teknisin keinoin."

Varsinkin isoilla linnuilla nousu- ja laskukorkeudet osuvat suunniteltujen linjojen kohdalle ja korkeudelle. Matalalla olevaa aurinkoa vasten lentävät linnut eivät havaitse "teknisiä" esteitä.

Jo pienet ja matalat sähkölinjat aiheuttavat surullisia tuhoja

Kuvat Parhalahden kyläaukiolta syksyllä 2008

Tuulipuiston YVA-ohjelman mukaan:

4.4.

Alustavat sähkönsiirtoreitit on valittu siten, että ne hyödyntävät mahdollisimman pitkälle olemassa olevia johtoreittejä. Muussa tapauksessa uuden reitin pituus on minimoitu ja linjaus valittu välttämällä herkkiä alueita sekä asutusta. ...

Toisen alustavan sähkönsiirtovaihtoehdon (RVE 2) rantautumispaikka on Hanhikivellä, josta linja jatkuu kunnanrajaa pitkin. Linjaus liittyy valtakunnan verkkoon noin 16 km Vihannin länsipuolella. Vaihtoehdon toteutuskelpoisuutta on tutkittu ydinvoimamaakuntakaavan ja ydinvoimala YVA:n selvitysten yhteydessä (Fingrid 2008)

Jo nyt ohjelmavaiheessa on syytä ottaa tutkittavaksi muita vaihtoehtoisia sähkönsiirtoreittien linjauksia. Tässä yhteydessä on syytä tutkia miten linjat ovat yhdistettävässä kultakaivohankkeeseen ja Kopsan tuulipuistohankkeeseen.

4.5

Vaihtoehdolla VE-2 tutkitaan vaikuttavatko voimaloiden määrän ja sijoituksen muuttaminen oleellisesti esiintyvien ympäristövaikutusten merkittävyyteen. Vaihtoehto määritellään arvioinnin perusselvitysvaiheen valmistuttua. Toisen vaihtoehdon toteutusmahdollisuudet kytkeytyvät Pyhäjoen ydinvoimalahankkeen ratkaisuihin.

Linjausvaihtoehtoa (RVE2) koskevat pääosin samat rajoitteet, jotka muodostunevat Hanhikiveen suunnitellun ydinvoimalahankkeen esteeksi. Vaikutukset on kuitenkin syytä tutkia ja todeta myös tuulipuiston YVA-arvioinnissa ja lisätä maininta jo ohjelmavaiheeseen.

Alla on lueteltu joitakin ohjelmavaiheessa huomiotta jääneitä kohtia, kohteita ja selvitettäviä asioita:

5.1 Nykyinen maankäyttö

Matkailu ja virkistyskäyttö

Alueen virkistyskäyttömuotoja ovat lähinnä kalastus ja veneily. Suunnittelualueella harjoitetaan verkkokalastusta ja lähistöllä on rysäkalastusalueita. Suunnittelualueen kohdalla olevalla rannikolla on kolme kalasatamaa ja lisäksi virkistysalueita, kuten Siniluodon uimaranta ja Piehingin lintutorni.

Vaikutusalueella sijaitsevat myös Kultarannan uimaranta ja Parhalahden lintutorni

5.2.1 Maakuntakaava

...Eräänä sähkönsiirtämismuutoksena on kaapelin rakentaminen Kultalanlahden kautta mantereelle,

Tarkennettava puhutaanko Hanhikiven alueesta vai todella Kultalan lahden kautta kulkevasta merikaapelista.

5.4 Suojelualueet

Kesäkuussa 2008 julkaistujen valtakunnallisen luontotyyppien uhanalaisuuden arviointiprojektin tulosten mukaan maankohoamisrannikon metsien kehityssarjat on luokiteltu äärimmäisen uhanalaisiksi.

5.5 Maisema ja kulttuuriperintö

...Suunnittelualueen eteläosan edusta on tasaista merenranta-alueita, jossa perinteinen asutus on sijoittunut joenrannoille ja jokilaaksojen läheisyydessä oleville kumpareille.

Varsinaisille ranta-alueille on sijoittunut paikoin tiheästikin loma-asutusta.

5.5.1 Kulttuurihistoriallisesti arvokkaat ympäristöt

5.5.2 Maisema-alueet ja perinnemaisemat

Luettelosta puuttuvat kokonaan

- Hanhikiven alueen valtakunnallinen merkitys,
- Vanha kartano ja siihen liittyvä satama-alue,
- Vanhatie,
- vanha kalaranta,
- kalasatama,
- Parhalahden kylätaajama,
- valtakunnallisesti merkittävät suojellut kallioalueet,
- Halkokari yms.
- Liminkaojan suu

*Hanhikiven kalliopohjainen ja osin moreenipeitteinen niemi on luokiteltu luonnon- ja maisemansuojelun kannalta **valtakunnallisesti** arvokkaaksi kallioalueeksi. Hanhikiven alue on geologisesti hyvin merkittävä ja maisemallisesti merkittävä (Husa ym.2001).*

5.5.3 Hylt ja muinaismuistot

Lähimmät muinaisjäännökset ovat ... Hanhikiven kivirakenteet n. 4 km päässä (?)

Hanhikivi (kts. www.hanhikivi.net/hanhikivi.php?sivu=rajakivi) on kiinteä muinaisjäännös, rajamerkki historialliselta ajalta. Se on määritelty valtakunnallisesti arvokkaaksi kohteeksi ja sitä suojaa muinaismuistolaki (295/63).

6.2 Arvioitavat ympäristövaikutukset

Edellisessä luvussa kuvattujen nykytilannetietojen perusteella arvioiden keskeiset tässä hankkeessa arvioitavat rakentamisen ja toiminnan aikaiset vaikutukset ovat:

Vaikutukset maisemaan

Vaikutukset merialueen luontoon

Vaikutukset Raahen saariston Natura-alueen suojeluarvoihin

Sosiaaliset vaikutukset

Luettelosta puuttuvat vaikutukset Parhalahden Natura-alueisiin

Vaikutusarvion mukaan haitalliset vaikutukset eivät ulotu merkittävästi 2 kilometrin päässä olevalle Natura-alueelle. Kuitenkaan suojelualueet eivät ole suojassa sähkölinjojen vaikutuksilta. Sähkölinjat ulottuvat suojelualueille jopa leikaten niitä.

6.4 Yhteisvaikutusten arviointi

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tutkitaan myös hankkeen ja lähialueen muiden hankkeiden yhteisvaikutuksia ja niiden laajuutta. Hankkeita, joiden kanssa yhteisvaikutuksia voi syntyä ... Pyhäjoen Hanhikiven ydinvoimalahanke. ...

Arvioinnissa selvitetään olemassa olevaan tietoa hyödyntäen onko hankkeilla sellaisia merkittäviä yhteisvaikutuksia joita yksittäisten hankkeiden vaikutustarkastelussa ei havaita.

Ohjelmassa ja arvioinnissa on huomioitava se, että suunnitellut tuulipuisto ja ydinvoimala ovat toisistaan erillään olevia, keskeneräisiä hankesuunnitelmia, jolloin tuulivoimalan vaikutusten arvioinnin lähtökohdaksi ei voi eikä pidä ottaa oletusta ydinvoimalahankkeen toteutumisesta.

7.1.3 Käytön aikaiset toiminnot

...

Tuulivoimaloiden rakenteet ja sähkölinjat

Tuulivoimapuiston aiheuttava maisema- ja estevaikutus muodostuu perustuksesta, rungosta, ja lapojen pyyhkäisyypinta-alasta. Tähän vaikuttaa muun muassa yksittäisten voimaloiden tyyppi, voimalaryhmän asettelu ja maaston muodot. Sähkölinjan tolpiasta, johdoista ja linjakäytävästä aiheutuu myös maisemahaittaa ja myös esimerkiksi linnustovaikutuksia. Suurimmillaan vaikutukset ovat lähellä asutusta, herkillä alueilla, kuten esimerkiksi luonnonsuojelualueilla, ja arvokkailla maisema-alueilla.

Näin ollen linjausvaihtoehto RVE2 on ristiriidassa Hanhikivenniemen luonnon- ja maisemansuojelun kannalta valtakunnallisesti arvokkaan kallioalueen sekä alueen useiden eri suojelutason luontokohteiden sijainnin kanssa.

7.2.6 Vaikutukset Natura- ja muihin suojelualueisiin

...

Muut arvokkaat luontokohteet

...

Näiden tietojen ja maastohavaintojen perusteella arvioidaan hankkeessa esitettyjen toimien vaikutusta uhanalaisiin eliölajeihin sekä arvokkaisiin luontotyyppeihin.

Linjausvaihtoehto RVE2 leikkaa Hanhikivenniellä maankohoamisrannikon metsien kehityssarjoja, jotka on luokiteltu valtakunnallisen luontotyyppien uhanalaisuuden arviointiprojektin tulosten mukaan äärimmäisen uhanalaisiksi. Lisäksi alueella esiintyy mm. erittäin uhanalainen ruijanesikko, jonka esiintymisalueen säilyminen on otettava huomioon.

Pro Hanhikivi ry:n lausunnossa päähuomio on kiinnitetty tuulipuistohankkeen sähkönsiirtolinjausten vaihtoehtoihin, joista vaihtoehdon RVE2 toteamme soveltuvan huonosti yhteen Hanhikivenniemen luonto-, maisema-, kulttuuri- ja sekä historiallisten arvojen kanssa. Varaamme mahdollisuuden osallistua vaihtoehtoisten linjausten valmisteluun ja arviointiin ympäristövaikutustenarviointiselostuksen laatimisen aikana.

Pyhäjoella 18.5.2009
Pro Hanhikivi ry

Helena Maijala
puheenjohtaja

Katja Sipilä
sihteeri

